

COMPARATIVE STUDY ON THE EVOLUTION OF KAYAK SPRINT AND KAYAK SLALOM EVENTS

Chirazi Marin^{1*}

¹“Al. I. Cuza” University of Iasi, Toma Cozma Street, 3, 700554, Romania

Keywords: *kayak sprint, kayak slalom, practicing conditions.*

Abstract

This paper presents a comparison between the constructive, competitive, technical and attractive particularities of the two distinct kayaking events. Though there was only one branch initially –kayaking on several distances –, nowadays events have diversified and the number of practitioners – especially of the amateur and independent ones – has increased. Therefore, kayak sprint has recorded a decrease in the number of practitioners and in attractiveness, considering the increase in the prize of kayaks, in the training costs; this led to a decrease in popularity. At the same time, the kayak slalom event has progressed considerably and it has become, in a relatively short timeframe, an Olympic event. This was possible because of nautical tourism development (which attracted a significant number of amateurs), of technological progress (which allowed the construction of various kayaks with accessible costs), of its spectacular character and of its easy-to-learn handling techniques.

1. Introduction

Kayak is a narrow boat with one or more paddling posts, pointed at both ends, with smooth slide surface (rounded or with edges), moved by a paddle with two blades, while sitting (Wikipedia, 2012). Over thousands of years, the shape of kayaks has altered insignificantly, but, starting with around two hundred years ago – when modern materials were introduced – they acquired different shapes by the specific of their exploitation.

The kayak originates in the arctic areas, where natives used it for hunting. Archaeologists have found evidence indicating that the rudimentary version of the kayak is at least 4,000 years old (William, 1986). Modern kayaks originate in the boats used in Alaska, northern Canada or Greenland.

Until 1950, when they began being made by fibreglass, kayaks had a wooden structure covered by an impermeable textile fabric (initially leather, then rubber), after which they were made entirely of wood. Polyethylene kayaks

* E-mail: chirazim@yahoo.com

were fabricated later, starting with 1973. Under these circumstances, kayaking has developed both in the context of official sporting competitions and as an individual leisure activity.

During the second half of the 20th century, the construction method for kayaks benefited from an exceptional technological innovation. Until the 1950s, they were made from leather-covered wooden frames and paddles were exclusively made of wood; afterwards, canvas-covered plywood and lumber kayaks emerged (used in competitions in the 1950s-1970s).

The last ones were very secure, they had great speed, but it was difficult to transport, store and maintain them in function; for this reason, fabrics for kayaks began including fibreglass and then polyethylene (Bitang, Țiganu & Păltineanu, 2012).

The industry of kayaks for competitions evolved alongside the one of kayaks for recreation. In the past twenty years, fibreglass (or glass in plastic) has revolutionized boat construction; therefore, many boats are currently made of it.

For the first time, it became possible to have new designs for paddles and boats. In the 1980s, fibreglass was mixed with carbon and kevlar, which was covered by plastic. This suddenly provided the possibility of building low-cost and sustainable kayaks as effective as the most expensive and fragile boats.

Initially, small boats were unique, with traditional paddling, but engineers created ever-shorter models. Boats cannot be shorter than they are because athletes' feet are already tight at the end of the kayak.

More than anything else, this development enabled athletes to paddle in fast waters more than ever before. This means that skill and practice are based only on the unusual use of the boat. The boat can be used in extreme waters, but it cannot compete in speed events because the manoeuvring energy can be useless in kayak sprint (Ferrero, 2000).

More precisely, plastic opened the way to recreational kayaking, where practitioners do stunts in the wavy water and they create complex itineraries, to be judged in terms of style and technical skill. Furthermore, water and competitions could not remain unaffected by the emergence of plastic. Competitive spirit is apparent in classic competitions, but currently there are sprint events with unstable boats, as well as similar kayaks, used for long trips along rivers.

Kayaks for *recreation* are designed for persons interested in fishing, photography or simply having a good time in the water (Chirazi, 2008).

Compared to other types of kayaks, such as the ones for sprint events or those for fast waters, kayaks for recreation have both a large open cockpit for easy access and a width of about 70 cm, which ensures better stability. Their length is 2-4 m and most of them are made of polyethylene, which makes them less expensive.

Kayaking became a sport for recreation in the 20th century and it was soon divided into two forms: for fast rivers and for seas (Roberts, Levin & Salins, 2008). Recreational kayaking can be practiced on any river deeper than 40 cm

and wider than 2-3 m.

In the past few years, this activity has developed extensively because the specific equipment became accessible and quality increased, which means that you need basic skills and you can enjoy the unique sensations provided by floating on water. In order to go down on open waters, the design of boats began to be round, to acquire more control; their volume extended and they have grab loops at both ends, as well as foot braces (Snyder, 2001).

A modern kayak is robust and easy to use; hence, people with moderate experience can use it, too. This explains why this sport became so popular, along other nautical sports.

The design of kayak for sprint events changes the original element: it becomes a hydrodynamic boat, very easy, but quite unstable (Snyder, 2001).

At the same time, recreational kayakers are also very different from the original Inuit original, now used only for sea kayakers: they are stable, rounded, highly resistant and relatively light considering their size.

On calm waters, the shape of kayakers derived from the shape of paddling vessels and skiffs, but they are more pointed and less rounded. In the 30s, used on lake waters, kayak was narrow; it measured between 4 and 6 meters in length and 60 cm in width.

The introduction of plastic in boat construction in the 1980s also changed the appearance of kayakers and the way they are used. The plastic revolution made athletes acquire skills that the old kayakers with composite boats would have considered nearly impossible. This occurred because the new boats got more rapidly over the cliffs; they were shorter and more manoeuvrable.

Kayak slalom comprises short races downstream, which also includes passing through a series of gates, which requires maximum focus, to make the best calls regarding the movement to make at full-speed.

Inspired by slalom skiing, European skiers came up with the idea of slalom with kayakers or canoes down or up the rivers, because they wanted to practice their sport in summertime, too (Wikipedia, 2012).

The race consists in attempting to cross river rapids (usually man-made) downstream; several gates are placed, through which the athlete must pass without touching them. Each gate comprises two vertical poles hanging from wires strung across the river. All gates are numbered: green (downstream) and red (upstream).

The purpose is to finish the course in the fastest time possible without touching or missing a gate. If such a situation occurs, the referees sanction the athlete by adding extra seconds. Each competing athlete benefits from two or more test courses and then two official and timed courses take place. The best time counts for the final result.

2. Material and methods

Hypothesis: The distinct evolution of the two types of kayaking events (sprint and slalom) was due to construction conditions, to the attractiveness and

interest manifested by spectators.

Objectives:

- a. identification of the underlying causes for the differentiated development of the two events;
- b. comparative analysis of the main characteristics of the two kayaking events;
- c. evolution analysis from the competitive perspective of the two events.

3. Results and discussions

a. Kayaking events emerged as a recreational sport at the beginning of the 19th century, mostly due to an English lawyer, John MacGregor. In 1845, John MacGregor built his own kayak, following the Eskimo model, and he spent most of the following 25 years paddling on lakes and rivers in Europe. At the same time, he wrote a series of papers and books, among which *Thousand Miles in the Rob Roy Canoe* is considered the best; in it, he describes his personal experiences in the kayak (Wikipedia, 2012). MacGregor's adventures attracted many imitators; in 1866, he founded the "Royal Canoe Club" to encourage the public's interest in this sport. The club held the first competition in the following year (1867), and in 1868, there were already 300 members and a regulation for kayak events.

The competition spirit imposed hydrodynamic constructive models, which limited the use of kayaks to lakes. Hence, because clubs and even countries expressed their wish to be famous in this sport, lake sprints multiplied, as well as the sporting branches and the constructive technologies. This was the moment when kayak divided into two major parts: competitive events, very popular in the media when various international competitions were held, and the use of kayaks as boats for recreation, on various rivers or lakes.

Unfortunately, the latter never benefited from the same popularity, because of the initial high price of boats, of special transportation conditions for those times, which determined the access of a limited public to this sport.

b. The two kayaking events have several distinct characteristics, though they also bear common elements: athlete's position, certain technical procedures, part of the equipment (paddle, skirt). Furthermore, it is worth mentioning several particularities, which I classified from the following perspectives: of constructive technologies, of the practitioner, of the sports show.

Particularities from the perspective of constructive technologies

Kayak for sprint has a minimum weight, limited by regulation, to prevent favouring one competitor or another, as well as peak length, to control floatability. These particularities make it quite unstable, thus unattractive for the public, as it is hardly manoeuvrable. Therefore, a person interested in kayaking will have to spend quite some time to control its stability and to maintain its balance.

A kayak for sprint can be used only on lakes because it is highly breakable and easily deteriorates in contact with a tough obstacle in the water.

Kayak for slalom is around 70-cm wide at 4-m long at the most, which makes it very stable and manoeuvrable at the same time. This aspect confers to a beginner the satisfaction of manoeuvrability, the possibility of using it on streams while overcoming obstacles, which requires active and decisional participation. Because it is highly flexible, this kayak can be transported easily and used on occasional tracks.

The last design version was created for kayak slalom and for competitions on streams. At the same time, slalom professionals have realized that boats perform better in conditions of a greater volume and if their edges are sharpened and narrower, for water to slide near them during the race.

This development results from the elaboration of several technical procedures, which emerged in various branches, and which open the way of new constructive shapes for kayak.

Particularities from the perspective of the practitioner

The kayaker sprint uses very much his will in the moment of initiation, until he acquires the specific balance. After this phase, he focuses on acquiring properly the paddling technique and length, the bilateral distribution of paddling force and the paddling frequency. In the final stage of paddling training, the kayaker becomes aware of his body segments, of the muscle groups and of their sequence within effort.

The aforementioned aspects suggest that the initiation stage in kayaking corresponds to the technical training phase of this sport. Therefore, within the periodization of sports training, the technical factor is inexistent, as it is entirely replaced by the physical component. Devices were created that enable kayakers to train physically throughout the entire year, though meteorological conditions may not be always favourable.

Because almost all conditions are the same – standardized boat, unique distance, same weather conditions – the training factors were also standardized, and they refer, most of the times, only to general and specific physical shape. In this situation, the athlete falls into some kind of routine, which leads to monotony sooner or later, mostly when the kayaker must train in a centralized manner for a long period (months).

The kayak slalom practitioner – most of the times, a passionate of long trips – chooses this sport because of its spectacular character and he benefits, from the beginning, from a wide variety of training means (Chirazi, 2010). Therefore, from the very beginning, he has to assimilate many technical boat-manoeuvring procedures.

They refer to the use of paddles for moving and maintaining the kayak balance, both at the surface and in the water, if the boat should overturn. After learning the many types of paddling (high, low, stern, bow, with support on various parts of the kayak, stops, etc), the practitioner has to apply them in practice, hence using his motor skills.

The application of these skills is gradual: from easy to hard (different degrees of obstacles), from simple to complex (unique actions in one direction, in both directions). This diversity of situations demands attention, focus, determination, spirit of initiative, which turn the practice of kayak into a highly captivating and attractive activity. Furthermore, after assimilating specific technical procedures, the physical training period begins, which involves the development of muscle force, resistance and speed of reaction.

At the same time, the competition track is different from one contest to another because organizers make it depending on the possibilities of the environment and on the constructive capacity. Therefore, the kayaker slalom always has to adjust and apply technical procedures to the ever-changing conditions of the track.

Particularities from the perspective of sports show

Presently, one of the decisive factors of sports activities development is the interest shown by the public. As a response to this aspect, the ruling bodies (international federations) made efforts to modify and adapt regulations, to make them easier to understand by spectators, hence to make the sport more spectacular and attractive. In this sense, several measures have been taken along the evolution of kayaking events, as follows:

- limiting the distances, thus allowing the spectators to watch the entire race;
- limiting the constructive elements, to rule out technological advantage;
- focusing on speed events as spectacular factor;
- separating competitors by weight (to rule out the genetic morphological advantage).

However, kayak sprint remains a quite unspectacular race, because it is not unpredictable (only seldom does the initial order of the race change, mostly if the first boat has a significant advance): overturn, losing control, deviating, etc, are practically impossible to occur.

It is crucial to attract as many spectators as possible, all the more as the practitioner is the one who pays for this sport, because State subventions have dropped considerably.

For all these reasons, the International Olympic Committee has been debating the possibility of replacing kayak sprint with kayak polo.

c. The sprint events became a competitive event in London, in 1866, when, shortly after the emergence of this boat in Europe, it proved to be easily manoeuvrable. Because of the competitive spirit within European countries, it was presented even at the Paris 1924 Olympic Games, but the International Olympic Committee accepted the kayak-canoe as an Olympic event in 1936 (Berlin).

At the beginning, there were only two competitions: 1,000 m and 10,000 m, but then there was a continual dynamic in terms of distance, number of crewmembers, and the inclusion of female members (<http://www.kaiac.ro>, 2014, 9 november). After becoming an Olympic sport, boats have evolved and

improved constantly, depending on national prides and political regimes. This aspect turned kayak sprint into a selective sport (special motor skills: force and resistance), but still monotonous for athletes.

For spectators, kayak sprint events are little spectacular for various reasons:

- they are cyclic;
- they take place within a well-delimited space (colour);
- the distance between athletes and spectators is significant;
- you cannot watch the entire race because it is too long.

Because this event lacks attractiveness, the International Canoe Federation modified the length of the race, by establishing only two distances: 200 m and 400 m, but with different number of crewmembers (simple, double, quadruple).

The wish for victory also led to the development of constructive design. Therefore, the current kayak for sprint is very light, (made of carbon) very expensive and hydrodynamic, which makes it very unstable and virtually inaccessible to rookies. This made the population lose interest in this sport; therefore, in Romania, there are only a few clubs, (ten at the most) though the country does comprise many lakes and such a tradition exists.

The kayak slalom event developed because of the technological evolution within kayak design, starting from the second half of the 20th century, which lowered the production costs, increased the amateurs' access and the possibility of crossing rivers with various degrees of difficulty.

To this end, constructors built sustainable, very stable and easily manoeuvrable boats. The great number of amateurs and of unofficial competitions organized by various sporting clubs and associations determined the organization of a demonstrative race within the Berlin 1972 Olympic Games. It was introduced as an Olympic event only in 1992, and it comprised two events: single male and double female.

Whereas the kayak per se is not expensive, but stable and accessible to virtually anyone, the significant downside of this event is the track. It consists of a stream (between 100 and 300 m) with great difference in levels, to make water rapid, and with stones and gates, usually artificial or semi-artificial.

The event is attractive, easy to watch, timed for each boat; therefore, spectators are drawn to it. During the London Olympic Games, the kayak slalom track was built 30 km away from the Olympic village, and it was designed for 12,000 spectators.

4. Conclusions

- The decisive moment for the affirmation and development of kayak slalom is the revolution of plastic within the design of kayaks.
- Kayak slalom is much more spectacular by valuing technical skills.
- Kayak slalom developed because there were many people who loved crossing river rapids by kayak.
- Kayak slalom has the downside of man-made tracks, rather expensive

and hard to construct.

- Kayak sprint can also take place on natural lakes; simply marking the corridors suffices.

- Kayak sprint has changed continually in order to attract as many spectators as possible.

- Kayak sprint is disadvantaged by the constructive particularities of the boat: highly instable (which gave it a bad reputation), hard to transport, inaccessible for amateurs, etc.

Though my conclusions may posit that kayak slalom has had an ascending trend, our country does not have a track or a legitimated athlete.

The projects of the Romanian Kayak Canoe Federation aim at attracting athletes toward the sprint event, considering that the public lost interest in it. More and more people have purchased equipments for kayaking on river rapids and they have acquired specific techniques; private clubs and companies selling such equipments and initiating amateurs have multiplied, as well as the number of unofficial competitions.

References

1. BITANG, V., ȚIGANU, T., PĂLTINEANU, V. (2012). *O istorie ilustrată a canotajului arădean*, Arad: Edit. Gutenberg, Univer;
2. CHIRAZI, M. (2010). Aspecte metodice privind învățarea tehnicilor specifice caiacului de agrement, *Analele Univeristății "Ovidius", Seria Educație fizică și sport, Știință, mișcare și sănătate*, nr. 2 (supliment), Constanța: Edit. Universității "Ovidius", pp. 881-882;
3. CHIRAZI, M. (2008). Caiacul – necesitate, competiție, sport extrem, *Revista Sport și societate*, nr. 1, 2008, Iași: Edit. Universității "A.I.Cuza", pp. 23-27;
4. FERRERO, F. (2000). *Alba apă Siguranță & Salvare*, London,
5. ROBERTS, H., LEVIN L., SALINS., S. (2008). Tehnici în canoe, *Canoesport Jurnal*, Sidney;
6. SNYDER, J. (2001). *Squirt Boating / Vâslire umedă*, Paris;
7. WILLIAM, N. (1986). *Caiac*, New York;
8. WIKIPEDIA, http://ro.wikipedia.org/wiki/Caiac_canoe_la_Jocurile_Olimpice, 2012, 8 may;
9. <http://www.kaiac.ro>, 2014, 9 november.

STUDIU COMPARATIV PRIVIND EVOLUȚIA PROBELOR DE CAIAC SPRINT ȘI CAIAC SLALOM

Chirazi Marin¹

¹Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași, Str.Toma Cozma , nr.3, 700554, România

Cuvinte cheie: *caiac sprint, caiac slalom, condiții de practicare.*

Rezumat

În lucrare este prezentată o comparație între particularitățile constructive, competiționale, tehnice și atractivitate ale celor două probe distincte de caiac. Deși, inițial, a existat doar o singură ramură - caiac desfășurat pe mai multe distanțe - astăzi asistăm la o diversificare a probelor și o creștere a practicanților, în special a celor amatori, independenți. La proba de caiac sprint se remarcă scăderea numărului de practicanți concomitent cu atractivitatea, creșterea prețului ambarcațiunii, creșterea costului de pregătire a practicanților, scăderea popularității. Proba de caiac slalom a înregistrat un progres considerabil câștigând într-un timp relativ scurt statut de disciplină olimpică. Acest lucru s-a petrecut pe fondul dezvoltării turismului nautic, care a atras un număr mare de amatori; a progresului tehnologic, care a permis realizarea unei mari varietăți de ambarcațiuni cu prețuri accesibile; a gradului mare de spectaculozitate a probei, a ușurinței de asimilare a tehnicilor de manevrare.

1. Introducere

Caiacul este o ambarcațiune cu unul sau mai multe posturi de vâslit, ascuțită la ambele capete, cu suprafața de alunecare netedă (rotundă sau cu margini) și care este manevrată cu un tip de vâsle nefixate numite padele, din poziția așezat (Wikipedia, 2012). Timp de mii de ani, forma de bază a caiacelor s-a schimbat foarte puțin, dar de aproximativ două sute de ani, de când s-au introdus materiale moderne, acestea au căpătat forme diferite în funcție de specificul exploatării.

Originea caiacului provine din zonele arctice, acolo unde indigenii îl foloseau pentru a vâna. Arheologii au găsit dovezi care indică faptul că varianta rudimentară a caiacului are cel puțin 4000 de ani vechime (William, 1986). Caiacele moderne își au originea în bărcile folosite în Alaska, nordul Canadei sau Groenlanda.

Până în 1950 când au început să fie fabricate din fibră de sticlă, caiacele erau alcătuite dintr-un schelet de lemn acoperit cu material textil impermeabil (în vremuri îndepărtate piele, apoi cauciuc), apoi au fost realizate integral din lemn. Abia în 1973 au apărut caiacele din polietilenă. În aceste condiții activitatea de caiac s-a dezvoltat atât în contextul competițiilor sportive oficiale, cât și ca activitate individuală de petrecere a timpului liber.

În timpul ultimei jumătăți a secolului al XX-lea, modul de a construi caiacele a beneficiat de o noutate tehnologică excepțională. Dacă până în anii

1950, a predominat forma construcției cu piele întinsă pe rame de lemn și cu padelele exclusiv din lemn, apoi au apărut caiace construite din lemn compozit cu formă hidrodinamică (cu aceste tipuri de caiace se participa la concursuri între anii 1950-1970), sigure, cu viteză de deplasare foarte bună, dar care au necesitat condiții speciale de transport, întreținere și depozitare, după această perioadă ale au fost construite din fibră de sticlă apoi din polietilenă (Bitang, Țiganu & Păltineanu, 2012).

Industria caiacelor pentru competiții a evoluat odată cu cea a caiacelor destinate agrementului. În ultimii douăzeci de ani, fibra de sticlă (sau sticla în plastic) a revoluționat construcția bărcilor și multe ambarcațiuni sunt făcute acum în acest mod.

Pentru prima dată a fost posibil să se realizeze mai multe forme și să se aplice designuri noi pentru padele și ambarcațiuni. În anii 1980, fibra de sticlă a primit compoziții noi cu carbon și kevlar, care era acoperită cu plastic. Aceasta a determinat brusc posibilitatea de a produce caiace ieftine și durabile cu performanța celor mai scumpe și fragile bărci.

Inițial, micile ambarcațiuni, erau unice cu vâslire tradițională, dar inginerii au creat modele din ce în ce mai scurte. Nu se pot face ambarcațiuni mai scurte din cauză că picioarele sportivilor sunt strânse în vârful caiacului.

Această dezvoltare, mai mult decât oricare, a facilitat vâslirea în ape rezezi mai mult decât oricând. Aceasta înseamnă că îndemânarea și practica se bazează numai pe utilizarea neobișnuită a ambarcațiunii. Ambarcațiunea poate fi utilizată în apele extreme dar nu poate concura la probele de viteză deoarece energia manevrării poate fi inutilă în competițiile de caiac sprint (Ferrero, 2000).

Pe scurt, plasticul a deschis un drum către caiacul de agrement în care practicantii fac acrobații în apa învolburată și creează trasee complexe pentru a fi judecate ca stil și abilitate tehnică. Mai mult, apa și competițiile nu pot rămâne neafectate de revoluția plasticului. Spiritul competitiv poate fi văzut la competițiile clasice, dar în prezent se întâlnesc atât concursuri de sprint cu ambarcațiuni instabile, dar și caiace similare care sunt folosite pentru călătoriile lungi pe râuri.

Caiacele pentru *agrement* sunt concepute pentru persoane interesate de pescuit, fotografiat sau pur și simplu pentru a se plimba pe apă (Chirazi, 2008).

În comparație cu alte tipuri de caiace, precum cele pentru probele de sprint sau cele pentru ape rezezi, caiacele pentru recreere au atât un cockpit mai larg pentru a fi ușor accesibile mai ușor cât și o lățime de aproximativ 70 cm care asigură o stabilitate mai bună. Au o lungime cuprinsă între 2-4 m și majoritatea sunt fabricate din polietilenă, ceea ce le face să nu fie foarte scumpe.

Caicul a devenit un sport de recreere în secolul al XX-lea și a adoptat repede două forme: pentru râuri rezezi și mări (Roberts, Levin & Salins, 2008). Caiacul de agrement se poate practica pe orice râu mai adânc de 40 cm și mai lat de 2-3m.

În ultimii ani această activitate a luat o amploare deosebită datorită accesibilității achiziționării echipamentului specific, a calității crescute, a

deprinderilor minimale necesare și a senzațiilor unice oferite de plutirea pe apă. Pentru a coborî pe ape deschise, ambarcațiunile încep să fie rotunde, pentru a avea mai mult control, sunt mai mari în volum și au la capete mânere de apucare și elemente de prag pentru picioare (paloniere) (Snyder, 2001).

Un caiac modern este robust și ușor de utilizat încât poate fi folosit fără dificultate de cei cu experiență moderată. Așa se explică de ce a devenit acest sport atât de popular alături de alte sporturi nautice.

Designul caiacului pentru probele de sprint schimbă elementul original și sunt transformate în ambarcațiuni hidrodinamice, foarte ușoare, cu o stabilitate precară (Snyder, 2001).

În același timp și cele folosite pentru recreere, părăsesc stilul inuit original, care acum e folosit doar de caiacele destinate utilizării pe mare, sunt stabile, rotunjite, foarte rezistente și relativ ușoare dacă se raportează la dimensiuni. Pe apă liniștită forma caiacelor este derivată din forma vaselor și a schifurilor de vâslit, doar că devin mai ascuțite și mai puțin rotunde. În anii '30, folosit pe apa lacurilor, caiacul avea o formă îngustă între patru și șase metri lungime și 60 de cm lățime.

Introducerea maselor plastice în construcția ambarcațiunilor în perioada anilor 1980 a schimbat și aspectul caiacelor și modul în care sunt folosite. Revoluția plasticului a cerut sportivilor abilități pentru a coborî pe apele repezi, aproape imposibile pentru disponibilitățile vechilor caiaciști cu ambarcațiuni compozite. Aceasta a fost din cauză că noile ambarcațiuni mergeau mai rapid deasupra stâncilor și din cauză că erau mai scurte și mai manevrabile.

Caicul slalom reprezintă curse scurte în aval, ce impun trecerea print-o serie de porți, necesitând deprinderi tehnice bine dezvoltate, forță pentru manevrarea ambarcațiunii și concentrare maximă pentru a putea lua cele mai bune decizii cu privire la mișcările ce trebuie efectuate cu viteză maximă.

Inspirat din slalomul cu schiurile, schiorii europeni au venit cu ideea slalomului cu caiacele sau canoeele pe râuri din dorința de a înlocui activitatea sportivă pe timp de vară (Wikipedia, 2012).

Cursa constă în încercarea de a străbate un curs de apă (de cele mai multe ori amenajat) în aval pe o apă învolburată, marcat de niște porți prin care trebuie să se treacă fără să fie atinse. Fiecare poartă constă din doi stâlpi verticali suspențați prin cabluri.

Toate porțile sunt numerotate: porțile verzi cu alb trebuie parcurse în direcția cursului, iar cele roșii cu alb în amonte. Scopul este de a face traseul cât mai repede fără a atinge sau rata vreo poartă.

Dacă se întâmplă o asemenea situație sportivul este penalizat de arbitri prin adăugarea unui număr de secunde la timpul parcurs. Fiecare concurent va avea una sau mai multe curse de probă apoi două curse oficiale cronometrate. Cel mai bun timp din cele două contează la rezultatul final.

2. Material și metode

Ipoteză: Evoluția distinctă a celor două tipuri de probe de caiac (sprint și slalom) s-a datorat condițiilor constructive, a atractivității și a interesului manifestat de spectatori.

Obiective:

- a. identificarea principalelor cauze care au stat la baza dezvoltării diferențiate a celor două probe;
- b. analiza comparativă a principalelor caracteristici ale celor două probe de caiac;
- c. analiza evoluției din perspectiva competițională a celor două probe.

3. Rezultate și discuții

a. Probele de caiac își au începutul ca sport recreațional la debutul secolului al XIX-lea, datorită, în mare parte, unui avocat englez, John MacGregor. În 1845 John MacGregor și-a construit propriul caiac, după modelul eschimos și a petrecut o mare parte a sfertului următor de secol vâslind pe lacuri și râuri din Europa. În acest timp el a scris o serie de articole și cărți, cea mai importantă fiind "A Thousand Miles in the Rob Roy Canoe", în care descrie experiențele personale în caiac (Wikipedia, 2012). Aventurile lui MacGregor au atras mulți imitatori, și în 1866 el a fondat "Royal Canoe Club" pentru a încuraja interesul publicului în acest nou sport. Clubul a ținut prima competiție în anul următor (1867) iar în 1868 număra 300 de membri și un regulament care stătea la baza concursurilor de caiac.

Dorința de întrecere a impus modele constructive hidrodinamice ceea ce a limitat utilizarea caiacelor doar pe lacuri. Astfel, din dorința de afirmare a cluburilor și chiar a țărilor, au luat având întrecerile de sprint pe lacuri, s-au desprins noi ramuri și noi tehnologii constructive.

Din acest moment s-au desprins două mari laturi a utilizării caiacului: probele competiționale, care beneficiau de popularitate prin mijloacele mass media, cu ocazia desfășurării diferitelor concursuri internaționale și utilizarea caiacului ca ambarcațiune de agrement cu ajutorul căruia se străbăteau diferite râuri, lacuri.

Din nefericire, această latură nu a beneficiat de aceeași popularitate datorită costurilor inițiale a ambarcațiunilor, a condițiilor speciale de transport la vremurile respective ceea ce a determinat accesului unui public limitat.

b. Cele două probe de caiac se caracterizează prin mai multe caracteristici, deși ambele au la bază elemente comune: poziția sportivului, unele procedee tehnice, o parte din echipament (padelă, fustanelă), pot fi identificate câteva particularități, pe care le-am clasificat din următoarele perspective: a tehnologiilor constructive, a practicantului, a spectacolului sportiv.

Particularități din perspectiva tehnologiilor constructive

Caicul pentru sprint are o greutate minimă, limitată de regulament pentru a nu favoriza un concurent, o lungime maximă pentru a controla flotabilitatea. Aceste particularități îi conferă o stabilitate precară, ceea ce-l face neatractiv

pentru public precum și o manevrabilitate greoaie.

Prin urmare o persoană amatoare de a practica caiac va trebui să aloce un timp destul de îndelungat pentru a controla stabilitatea și menține echilibru până la satisfacția manevrării și deplasării. Un caiac pentru sprint nu poate fi folosit decât pe lacuri deoarece este foarte casant și poate fi ușor deteriorat la contactul mai dur cu un obstacol întâlnit pe apă.

Caiacul pentru slalom are o lățime de maxim 70cm și o lungime de maxim 4m, este foarte stabil și în același timp este foarte manevrabil. Acest aspect conferă unui începător satisfacția manevrabilității, posibilitatea utilizării pe ape curgătoare cu depășirea unor obstacole care implică participarea activă și decizională. Deoarece are un grad ridicat de elasticitate poate fi ușor de transportat și utilizat în condiții de pistă ocazională.

Ultima variantă de proiectare a fost pentru caiac slalom și pentru întreceri pe ape curgătoare. În același timp, profesioniștii de la probele de slalom realizează că ambarcațiunile performează mai mult dacă au un volum mai mare și dacă pot fi ascuțite la capete și mai înguste pentru a aluneca apa pe lângă ele în timpul cursei. Această dezvoltare rezultă din conceperea multor procedee tehnice, care au apărut în diferite ramuri și care deschid drumul pentru noi forme constructive ale caiacului.

Particularități din perspectiva practicantului

Practicantul de caiac sprint depune un efort, în special de voință, în momentul inițierii, până își formează echilibrul specific. După această etapă se concentrează pe însușirea corectă a utilizării padelei, lungimea vâslirii, distribuirea bilaterală a forței de vâslire, frecvența padelării.

Într-o etapă finală a perfecționării deprinderii de vâslire are loc o conștientizare a segmentelor corpului, respectiv grupelor musculare și a succesiunii acestora implicate în efort. Din cele afirmate anterior rezultă că etapa de inițiere în practica caiacului corespunde cu etapa de pregătire tehnică a acestei ramuri sportive.

Prin urmare, în cadrul periodizării antrenamentului sportiv, factorul tehnic este inexistent și este preluat și înlocuit doar de cel fizic. Astfel, s-au realizat echipamente (simulatoare) care permit o pregătire fizică pe tot timpul anului, chiar dacă condițiile meteorologice nu permit acest lucru.

Deoarece aproape toate condițiile sunt aceleași: ambarcațiune standardizată, distanța unică, condiții meteo relativ aceleași, are loc o standardizare strictă a factorilor pregătirii, care de cele mai multe ori se referă doar la condiția fizică generală și specifică. În această situație, sportivul intră într-o stare generală de rutină, care mai devreme sau mai târziu determină apariția monotoniei, mai ales în situația în care este nevoit să facă pregătire centralizată perioade mari de timp (luni de zile).

Practicantul de caiac slalom, care de cele mai multe ori, a fost un amator de drumeții sau a fost atras de nivelul de spectaculozitate a probei, beneficiază de la început de o mare diversitate de mijloace de pregătire (Chirazi, 2010). Astfel, este supus de la început, la asimilarea unei game variate de procedee

tehnice de manevrare a ambarcațiunii. Acestea se referă atât la utilizarea padelelor pentru deplasare, pentru menținerea echilibrului caiacului, atât la suprafața apei cât și sub apă în situația răsturnării ambarcațiunii. După însușirea multiplelor tipuri de vâsliri (înaltă, joasă, în pupa, în prova, sprijin în diferite părți ale caiacului, opriri etc.) are loc partea aplicativă a acestora, cu alte cuvinte, se face apel la priceperi motrice. Aplicarea deprinderilor se realizează în condiții gradate: de la ușor la greu (grade diferite a obstacolelor), de la simplu la complex (acțiuni unice spre o direcție, spre ambele direcții). Această diversitate a situațiilor solicită atenția, concentrarea, determinarea, spiritul de inițiativă, aspecte care transformă practicarea caiacului într-o activitate deosebit de captivantă și atractivă.

De asemenea, după asimilarea procedeele tehnice specifice, urmează etapa de pregătire fizică, care implică atât dezvoltarea forței musculaturii segmentelor implicate, a rezistenței cât și a vitezei de reacție. În același timp, pista de concurs este diferită de la un concurs la altul deoarece organizatorii o amenajează în funcție de posibilitățile oferite de mediu și capacitatea constructivă. Astfel, practicantul de caiac slalom este supus în permanență adaptării și aplicării proceelor tehnice la condițiile diferite de fiecare dată ale pistei.

Particularități din perspectiva spectacolului sportiv

Unul dintre factorii decisivi ai dezvoltării activităților sportive în zilele noastre îl reprezintă interesul manifestat de public. Ca un răspuns la acest aspect forurile de conducere (federații internaționale) au luat măsuri de modificare și adaptare a regulamentelor astfel încât să fie ușor de înțeles de spectatori, să fie cât mai spectaculoase și atractive.

În acest sens în evoluția probelor de caiac, de-a lungul timpului, s-au luat mai multe măsuri:

- limitarea distanțelor de parcurs astfel încât spectatorul să vadă în direct toată cursa;
- limitarea elementelor constructive pentru a elimina avantajul tehnologic;
- accentuarea probelor de viteză ca factor al spectaculozității;
- departajarea concurenților în funcție de greutate (pentru a elimina avantajul morfologic genetic).

Cu toate acestea proba de caiac sprint rămâne o probă lipsită de spectacol, deoarece nu conține factorul imprevizibil (de puține ori o ambarcațiune care se situează în fruntea plutonului este devansată), este lipsită de posibilitatea apariției unor situații imprevizibile: răsturnare, pierderea controlului, deviere, accidentare etc.

Atragerea unui număr cât mai mare de spectatori este un deziderat major, cu atât mai mult cu cât finanțarea activității sportive revine din ce în ce mai mult pe seama practicantului iar subvențiile de la stat sunt din ce în ce mai mici.

Din aceste motive în prezent sunt discuții la nivelul Comitetului Olimpic Internațional pentru înlocuirea probei de caiac sprint cu cea de caiac polo.

c. Proba de sprint s-a impus ca probă competițională odată cu demonstrarea posibilităților de manevrare pe la Londra în 1866, la scurt timp după apariția acestei ambarcațiuni în Europa. Datorită spiritului de întrecere prezent în cultura europeană a fost demonstrat La Jocurile Olimpice de la Paris din 1924 dar Comitetul Olimpic Internațional a acceptat sportul caiac – canoe ca sport olimpic în anul 1936 (Berlin). La început erau doar două probe: 1000m și 10 000m, apoi s-a înregistreze o dinamică continuă atât în ceea ce privește distanța probelor, a numărului de membri ai echipajului cât și extinderea acestora pentru femei (<http://www.kaiac.ro>, 2014, 9, november).

Odată cu transformarea în sport olimpic s-a constatat o evoluție constantă a ambarcațiunilor, din ce în ce mai performante, cât și o impunere a orgoliilor naționale și regimuri politice. Acest lucru a transformat caiacul sprint într-un sport selectiv (calități motrice speciale: forță și rezistență) și monoton pentru concurenți. Pentru spectatori probele de caiac sprint sunt lipsite de spectacol din mai multe motive:

- este un sport ciclic;
- se desfășoară într-un spațiu bine delimitat (culoare);
- distanța de la spectatori la sportivi este destul de mare;
- nu se poate urmări o cursă de la start la finis datorită lungimii pistei.

Lipsa spectaculozității a determinat Federația Internațională de Kaiac să modifice lungimea cursei astfel încât astăzi sunt doar două categorii: 200m și 400m, dar cu umăr diferit de membri ai echipajului (simplu, dublu, cvadruplu).

Dorința de victorie a determinat concomitent o dezvoltare a desingnului constructiv. Astfel, astăzi caiacul de sprint este foarte ușor (este din carbon), este foarte scump, este hidrodinamic ceea ce-i conferă o instabilitate crescută și-l face inaccesibil oricărui necunoscător. Acest lucru a determinat o îndepărtare a populație față de acest sport, prin urmare în România sunt doar câteva cluburi (max. 10) deși numărul lacurilor este destul de mare și există și o oarecare tradiție.

Proba de caiac slalom s-a dezvoltat ca urmare a evoluției tehnologice în fabricarea caiacului din a doua jumătate a secolului XX, care a permis scăderea costurilor de producție, accesul amatorilor și posibilitatea de a străbate râuri cu diferite grade de dificultate. Pentru aceasta constructorii au realizat ambarcațiuni rezistente, cu stabilitate ridicată și cu grad mare de manevrabilitate.

Numărul mare de amatori, precum și numărul mare de competiții neoficiale organizate de diferite cluburi și asociații sportive a determinat organizarea unei întreceri demonstrative în cadrul Jocurilor Olimpice din anul 1972 de la Berlin. Abia din anul 1992 a fost introdus ca sport olimpic cu două probe: simplu masculin și feminin și dublu feminin.

Dacă, echipamentul propriu-zis (caiacul) nu este atât de scump, are stabilitate, este accesibil oricărui doritor, marele dezavantaj al acestei probe este pista de întrecere. Aceasta este un curs de apă (de minim 100 și maxim 300m) cu diferență de nivel ridicată pentru a da viteză apei, cu obstacole (pietre) și porți, de cele mai multe ori artificial sau semiartificial.

Proba este atractivă, se poate observa de aproape, întrecerea este contraconometru pentru fiecare ambarcațiune și atrage mulți spectatori. La Jocurile Olimpice de la Londra pista pentru caiac slalom a fost construită la 30km de satul olimpic și a fost concepută să fie urmărită de 12.000 de spectatori.

4. Concluzii

- Momentul decisiv în lansarea și desprinderea probei de caiac slalom o constituie revoluția plasticului în fabricarea caiacelor.

- Proba de caiac slalom este mult mai spectaculoasă prin valorificarea abilităților tehnice.

- Caiacul slalom s-a dezvoltat ca urmare a numărului mare de amatori ai deplasărilor cu caiacul pe ape rezezi.

- Proba de caiac slalom are dezavantajul că se desfășoară pe piste amenajate care sunt destul de scumpe și dificil de amenajat.

- Proba de caiac sprint se poate desfășura pe lacuri naturale și necesită doar o simplă marcarea a culoarelor.

- Proba de caiac sprint este într-o continuă dinamică în încercarea de a atrage cât mai mulți spectatori.

- Proba de caiac sprint este dezavantajată de particularitățile constructive ale ambarcațiunii: instabilitate crescută (ceea ce i-a conferit un renume negativ), dificultăți de transport, inaccesibil pentru amatori etc.

Cu toate că din enumerarea concluziilor se desprinde că proba de caiac slalom este într-un trend ascendent, în țara noastră nu există nici o pistă amenajată, nici un sportiv legitimat.

Proiectele Federației Române de Caiac Canoe au în vedere atragerea numărului de practicanți ai probei de sprint ca urmare a scăderii interesului publicului. Acest lucru are loc pe fondul creșterii numărului de posesori a echipamentelor specifice caiacului pe ape rezezi, a numărului de cunoscători a tehnicilor specifice, a firmelor particulare și cluburilor care comercializează echipamente și inițiază amatori, precum și a creșterii numărului de concursuri neoficiale.